

Gripende Mahler-tolkninger

Christianne Stotijn gjorde et sterkt inntrykk på tilhørerne ved kammermusikkfesten i Risør i sommer.

KLASSISK

For de fleste av oss var hun et ubeskrevet blad, men måten hun inntok festivalen på var altbeseirende. Særlig ble hennes avdeling med Mahler-sanger et av årets absolutte høydepunkter. Jeg husker jeg tenkte etter at hun hadde framført en syklus av Sjostakovitsj, at Mahler må ligge midt i blinken for en sangerinne med hennes stemmetype. En flott mezzosopran med fast høyde og et praktfullt dypt register. Nederlandske Christianne Stotijn (32) tar i 2000 eksamen fra Amsterdam-konservatoriet med folin som hovedinstrument, men fikk lyst til å gå videre med sangstudier. Tre år senere står hun med nok en avgangsvitnesbyrd til høyeste karakter. Da var det egentlig gjort, og med kjente navn som Jard van Nes og Janet Baker til den siste finpussen er det kanskje ikke rart at Gustav Mahler hittil har utgjort en sentral del av hennes karriere. De to pedagogene var selv strålende Mahlertolkere.

Mahler har ingen stor og allsidig produksjon, men på de to feltene han viet sitt kompositoriske talent er han en ener. Hans symfonier og hans sanger tilhører det fremste som er skapt innen sjangrene. Sist onsdag startet Oslo-Filharmonien årets sesong med den såkalte «oppstandelsessymfonien». Hans symfoni nr. to. Og det ble en festaften av de sjeldne. Et toptrimmet orkester, flotte solister og en sjefdirigent som i fellesskap ga «jernet». En feststund inviteres vi også på platen «Urlicht», der altså Christianne Stotijn i selskap med pianisten Julius Drake stiller med et program som viser Mahlers spennvidde når det gjelder tekst og tone. Programmet er satt sammen av det jeg vil kalle kjent og ukjent. De unngår syklusene, «Kindertotenlieder» og «Lieder eines fahrenden Gesellen», men to av de flotte sangene til tekster av Friedrich Rückert har de funnet plass til. Det begynner med lerketriller i klaveret og ender med resignasjon. Fra «Frühlingsmorgen» til «Ich bin der Welt abhanden gekommen». Umiddelbart griper Stotijn oss med en evne til å formidle tekst. Hun tar seg tid og derigjennom gir hun oss bevis på et personlig forhold til stoffet. Og Drake er hele tida delaktig til en kunstnerisk helhet. Det skorter ikke på nyanser. Stotijn har, som sagt en praktfull mezzosopran som hun bruker med stor uttrykkskraft. Hennes evne til å slanke den ned til det sarteste pianissimo er slående. Ikke minst i «Zu Strassburg auf der Schanz», og «Der Schildwache Nachtlied». Legg for øvrig også merke til akkompagnatørens lydhørhet. Hans definisjon av alpehornet i den førstnevnte er frappe-

Christianne Stotijn er en flott mezzosopran med et praktfullt dypt register.

FOTO: MARCO BORGGREVE

CD
Gustav Mahler:
«Urlicht»
Christianne Stotijn,
Julius Drake
ONYX

rende musikalisk karakteringskunst. Sangerinnen får fram smilet i den sjarmerende «Rheilegendchen», men det er mye tristesse i disse Mahlersangene. Teksten er for det meste hentet fra den store samlingen av folkediktning som går under fellesbetegnelsen «Des Knaben Wunderhorn». Et sterkt eksempel her er «Das irdische Leben». Historien om fattigdom. Om barnet som sårt maser på moren om mat. Når hun så endelig har fått ressurser til å bake brødet er barnet dødt. Humoren er herlig ivaretatt i «Des Antonius von Padua Fischpredigt». Om den hellige Antonius som snakker med fiskene. En sang som Mahler med stor effekt bruker i scherzosatsen i nettopp sin andre symfoni. «Urlicht» utgjør nok et høydepunkt i den samme symfonien som den også gjør i denne samlingen. Den framføres neddempet og med stor innlevelse av en artist jeg håper vi kommer til å få høre mye til i årene som kommer.

Neste år er det ett hundre og femti år siden Gustav Mahler ble født. Denne utgivelsen danner en strålende opptakt til et jubileum som helt sikkert vil ble feiret med pomp og prakt over hele verden.

KJELL HILLVEG

CD
«Inspired by Bach»
Anders Eidsten Dahl (orgel)
Verk av Schumann, Eggen, Valen
og Bach
Lawo classics, 2009

Mjuk inspirasjon

Inspirert av den nyleg funne koralfantasien «Wo Gott der Herr nicht bei uns hält» har prosjektet til Anders Eidsten Dahl teke form. Organisten som til dagleg fungerer i Bragernes kirke i Drammen er mellom dei første i verda som spelar inn verket, etter at det kom for dagen i Halle i Tyskland i fjor.

Som ein slags tributt til det ukjende har organisten ikkje berre valt å setja komposisjonen i samanheng med verk av komponistar som var inspirert av Bach. Verka er også i stort ukjende, som Arne Eggen sin «Ciaccona i g-moll», skrive i 1917 – eller Fartein Valen sine to små stykke; «Pastorale», «Preludie og fuge». Kjennskapet til desse og historiene som vert teikna kring dei, i Harald Herresthal sin grundige programtekst, gjer plata verd i seg.

Men sjølv sagt òg det musikalske, der uttrykket tidleg overraskar. Ut frå Bach-inspirasjonen er det lett å sjå føre seg det kontrapunktiske, og den ofte monumentale kulminasjonen i fokus. Heilt motsett er det ein mjukare lyd av orglet som møter oss tidleg på plata, aller først Robert i Schumann sine skisser og studier for pedalflygel. Først slår eg meg til ro med det som årsak at verket er komponert for eit anna instrument enn orglet. Men snart finn me den same mjukna også i dei andre verka; der runde forsiktige klanger trer fram med kammermusikalske kvalitetar meir enn dei orkestrale.

Det er vakkert – og Dahl lukkast fylla det heile på enkelt og reinsleg vis. Der er liten tvil om at han kjenner instrumentet sitt godt: Sjatteringane virkar velvalde, den lange oppbygginga i Eggen si chaconne er fint disponert og dei mystiske stykka av Valen er fylde av lyriske undertonar. Slik kan ein seia om Dahl sine tolkingar at reflekterer prosjektet til Schumann; å skapa ei forbindelse mellom ein kontrapunktisk tenkjemåte og eit poetisk uttrykk.

nyeintrykk@dagsavisen.no

IDA
HABBESTAD

